

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/130/2024
Identifikačné číslo spisu:	6319201412
Dátum vydania rozhodnutia:	29.01.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Brišková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6319201412.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne U. L., narodenej XX. T. XXXX, P., B. X. T. XXX/.X, proti žalovanému G. W., narodenému X. T. XXXX, P., S. XXX, zastúpenému advokátkou JUDr. Margarétou Chlebovou, Bratislava, Pod Vtáčnikom 3, o vzájomné vydanie vecí alebo o zaplatenie 8.857 eur a vydanie vecí, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. BR-6C/24/2019, pôvodne Okresnom súde Brezno pod sp. zn. 6C/24/2019, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 15. decembra 2021 sp. zn. 17Co/18/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Brezno (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 30. septembra 2020 sp. zn. 6C/24/2019 výrokom I. uložil povinnosť žalovanému zaplatiť žalobkyni sumu 4.407 eur oproti povinnosti žalobkyne vydať žalovanému motorové vozidlo Nissan Navara; výrokom II. žalobu v prevyšujúcej časti (4.450 eur) zamietol; výrokom III. vyslovil, že strany sporu nemajú právo na náhradu trov konania a výrokom IV. uložil povinnosť každej strane v polovici nahradiť trovy svedočného a znalečného.

1.1. Žalobkyňa sa žalobou domáhala vrátenia motorových vozidiel, ktoré si vymenili so žalovaným na základe zámennej zmluvy, uzavretej ústne na prelome septembra a októbra 2018, z dôvodu odstúpenia od zmluvy žalobkyňou pre vady motorového vozidla, na ktoré ju žalovaný neupozornil a ktoré robia vec neupotrebitelnou (skorodovaný, zlámaný, deravý nosný rám motorového vozidla Nissan Navara a korózia ložnej plochy). Požadovala preto vydanie motorového vozidla Mercedes Benz žalovaným (alternatívne, ak to nie je možné, zaplatenie jeho hodnoty 8.857 eur), oproti jej povinnosti vydať žalovanému motorové vozidlo Nissan Navara.

1.2. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že v dôsledku účinného odstúpenia od zmluvy, prichádzalo do úvahy uloženie povinnosti žalovanému vrátiť žalobkyni zodpovedajúcu hodnotu vozidla Mercedes Benz, ktorý už nie je v dispozícii žalovaného, v dôsledku čoho sa zaoberal spornou hodnotou tohto motorového vozidla, ako i spornou dohodou o vyplatení sumy

4.450 euro žalobkyni žalovaným (z dôvodu, že pre značnú koróziu nosného rámu hodnota motorového vozidla Nissan Navara by nezodpovedala hodnote motorového vozidla Mercedes Benz).

1.3. Existenciu vady nespochybnil ani jeden zo znalcov a súd prvej inštancie ustálil, že túto vadu vzhľadom na krycí materiál nebolo možné pri bežnej obhliadke zistiť, považoval ju za vadu skrytú, ktorá dodatočne vyšla najavo pri používaní motorového vozidla a opadaní krycieho materiálu, v dôsledku prasknutia nosného rámu ako prejavu uvedenej vady. Z dôvodu značných nákladov spojených s úpravou či výmenou nosného rámu, ktoré by sa vyrovnali alebo prevyšovali hodnotu vozidla, súd kvalifikoval predmetnú vadu ako vadu, ktorá robí vec neupotrebitelnou. Neakceptoval námietku žalovaného o nadmernom preťažovaní motorového vozidla nákladom, vzhľadom na odborné vyjadrenie znalca N.. Ž., že k prelomeniu rámu mohlo dôjsť aj bez záťaže, resp. pri minimálnej záťaži. Z dôvodu, že žalovaný na uvedenú vadu žalobkyňu neupozornil, súd prvej inštancie uzavrel, že boli splnené zákonné podmienky pre odstúpenie od zámennej zmluvy žalobkyňou.

1.4. Súd prvej inštancie vychádzal z hodnoty motorového vozidla vyčíslennej znalcom N.. Ž. (požadovanou žalobou vo výške 8.857 eur), ktorú však vzhľadom na akceptáciu výpovedí žalovaného a svedkov žalovaného (ohľadom skutočnosti, že žalobkyňa pri zámene obdržala okrem motorového vozidla Nissan Navara aj sumu 4.450 eur, pretože podľa tvrdenia žalovaného bola na značnú koróziu motorového vozidla upozornená), znížil o sumu 4.450 eur. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP (Civilný sporový poriadok zákon č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov), vzhľadom na približne rovnaký úspech strán sporu.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj ako „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne a žalovaného rozsudkom z 15. decembra 2021 sp. zn. 17Co/18/2021 rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku I. a II zmenil, uložením povinnosti žalovanému zaplatiť žalobkyni sumu 4.856 eur, oproti jej povinnosti vydať žalovanému motorové vozidlo Nissan Navara a v prevyšujúcej časti (4.001 eur) žalobu zamietol (výrokom II.); odvolanie žalobkyne proti výroku I. rozsudku súdu v prvej inštancii odmietol (výrokom I.); žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobkyni trovy prvoinstančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 % (výrokom III.), ako aj nahradiť svedočné a znalečné v rozsahu 100 % (výrokom IV.).

2.1. Odvolací súd dospel k odlišnému skutkovému záveru, keďže vyplatenie sumy 4.450 eur žalobkyni (žalovaným), vykonaným dokazovaním, preukázané nebolo. Svedecká výpoveď O.. T.Q. o jeho prítomnosti pri prvom stretnutí (pred zámenou vozidiel), bola výpoveďami žalobkyne a svedka Z.. W. (druh žalobkyne, ktorý ju zastupoval) spochybnená, pričom sám svedok uviedol, že na stretnutí sa svedok Z.. W. a žalovaný mali na výplatu peňazí len dohodnúť, k samotnej výplatu však nedošlo (o tom, že k nej malo dôjsť pri zámene, sa svedok len dodatočne dozvedel, ale pri výplatu peňazí nebol). Odvolací súd konštatoval, že výpovede žalobkyne a svedka Z.. W. stáli proti dvom výpoveďami v prospech žalovaného, a to jeho výpoveď a svedka L. W. (otca žalovaného). Skutočnosť vyplatenia sumy 4.450 eur žalobkyni zostala tak medzi stranami sporná a nepreukázaná. Odvolací súd dodal, že neobstála hypotetická argumentácia žalobkyne (ak podľa výpovede protistrany mali byť peniaze odovzdané svedkovi W., ten jej nič neodovzdal, preto by nebol dôvod zohľadniť v spore výplatu sumy 4.450 eur), keďže žalobkyňa potvrdila splnomocnenie svedka Z.. W. na uzatvorenie zámennej zmluvy, teda na všetky dojednania s tým spojené a prípadná výplata peňazí svedkovi by bola považovaná za výplatu priamo žalobkyni.

2.2. Na rozdiel od súdu prvej inštancie odvolací súd vychádzal z hodnoty motorového vozidla Mercedes Benz, stanovenou znalcom N.. W., vo výške 4.856 eur, ktorý prihliadal aj na skutočný stav najazdených kilometrov (vyplývajúci z priloženej dokumentácie), ktorý bol o 100 000 km vyšší ako stav na tachometri, ako aj na počet majiteľov motorového vozidla (ktoré okolnosti podľa znalca N.. Ž. pri tak starom vozidle na ohodnotenie vplyv nemajú). Bolo preto na žalobkyni, aby navrhla vypracovanie tretieho (kontrolného) odborného vyjadrenia alebo znaleckého posudku (bolo v záujme žalobkyne ďalším dôkazom preukázať vyššiu hodnotu vozidla, pretože ňou predložené odborné vyjadrenie bolo spochybnené), k čomu nedošlo.

2.3. Zhodne so súdom prvej inštancie odvolací súd dospel k záveru, že z dokazovania vyplynulo, že žalovaný neupozornil zástupcu žalobkyne na vadu motorového vozidla Nissan Navara, spočívajúcu v značnej korózii nosného rámu, len uviedol, že túto vadu opraví a ubezpečil ho, že k oprave došlo).

2.4. Odvolací súd vyhodnotil, že na čestné prehlásenia svedkov Š. a O. správne súd prvej inštancie neprihliadol, vzhľadom na odborné vyjadrenie znalca N.. Ž., podľa ktorého predmetná vada existovala už

v čase zámeny a bez ohľadu na zaťažovanie motorového vozidla, mohla sa prejaviť prelomením rámu už pri jazde vyššou rýchlosťou na ceste s nerovným povrchom. Obdobne aj znalec N.. W. vypovedal, že Nissan Navara je vozidlom, ktorého roky výroby 2005 - 2010 sú náchylné na koróziu, a k danej vade mohlo dôjsť aj pri normálnej prevádzke. Z toho dôvodu, ak by aj žalobkyňa užívala motorové vozidlo podľa tvrdenia žalovaného, čestných prehlásení svedkov a fotodokumentácie, uvedené nemá vplyv na posúdenie, že vada existovala už v čase zámennej zmluvy a k prelomeniu rámu mohlo dôjsť aj bez preťaženia.

2.5. Podľa záveru odvolacieho súdu pre právne posúdenie veci nebolo podstatné či motorové vozidlo Nissan Navara prišlo k znalcovi po vlastnej osi alebo nie, pretože rozhodujúce bolo či vozidlo je schopné aj z hľadiska právnych predpisov na úseku cestnej premávky, či nie je jeho užívanie nebezpečné a pod. Podľa stanoviska znalca N.. Ž. v danom stave motorové vozidlo nevyhovovalo pravidlám bezpečnej premávky, teda by jazdiť nemalo, aj keď bolo jazdy schopné. Technický stav vozidla nebol vyhovujúci z hľadiska bezpečnosti cestnej premávky, v dôsledku čoho predmetná vada robila vec neupotrebitelnou.

2.6. Podľa odvolacieho súdu k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces, z dôvodu nevykonania navrhovaných dôkazov, nedošlo. Od súdu prvej inštancie nemôže strana sporu vyžadovať, aby sa stotožnil s jej návrhmi na vykonanie dôkazov, ako ani s hodnotením vykonaného dokazovania. Odvolací súd nevzhladol dôvody na pripustenie nových dôkazov, uplatňovaných žalovaným podľa § 366 písm. c) a d) CSP. Obidve strany sporu, v konaní zastúpené advokátmi, teda osobami znalými práva, i pravidiel civilného procesu, podľa ktorých ak jedna strana sporu uvedie skutkové tvrdenia a podporí ich predloženými dôkazmi, je na druhej strane, aby tvrdenia rozporovala a uviedla dôkazy na preukázanie vlastných tvrdení. Žalovaný sa preto podľa odvolacieho súdu nemal spoliehať na predbežné právne posúdenie súdom prvej inštancie v otázke ceny opravy, ale následne, po predložení odborného vyjadrenia znalca N.. Ž. žalobkyňou a vykonaní jeho výsluchu (na základe čoho bolo ustálené, že cena opravy motorového vozidla Nissan Navara by sa v neautorizovanom servise pohybovala v intervale od 5000 eur do 7000 eur), mal žalovaný na uvedené, v rámci procesnej obrany, reagovať a predložiť protidôkazy na podporu svojich tvrdení, o nižšej cene opravy. Odvolací súd preto neakceptoval, že by žalovaný bez svojej viny nemohol už v konaní pred súdom prvej inštancie predložiť dôkazy o nižšej cene opravy, respektíve výmeny nosného rámu motorového vozidla Nissan Navara.

2.7. Vzhľadom na prekrytie vady krycími zmesami, z dôvodu fixačnej a ochrannej funkcie nosného rámu vozidla, vadu nebolo možné zistiť pri bežnej ohliadke, ale vyšla najavo až pri užívaní vozidla a opadaní materiálu. Odvolací súd preto považoval právne posúdenie súdom prvej inštancie za vecne správne, keď uznal odstúpenie od zmluvy za platné.

2.8. Nesprávne však posúdil súd spornú skutočnosť vyplatenia sumy 4.450 eur (odsek 2.1. tohto rozhodnutia), ktorú odpočítal od hodnoty motorového vozidla Mercedes Benz (8.857 eur), ktorého hodnotu odvolací súd posúdil tiež odlišne (odsek 2.2 tohto rozhodnutia). V dôsledku toho odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil.

2.9. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania odvolací súd odôvodnil ustanovením § 396 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1, 2 CSP, ako aj § 256 ods. 1 CSP. Žalobkyňa bola v konaní čiastočne neúspešná len z dôvodu, že rozhodnutie vo veci samej o výške plnenia (peňažnej náhrady za motorové vozidlo Mercedes Benz) záviselo od odborného posúdenia znalca. S poukazom na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 56/2017 odvolací súd konštatoval, že hoci nepatrný úspech už civilný sporový poriadok nepozná, ani nová právna úprava nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní o nárokoch, kedy výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu. S poukazom na uvedené odvolací súd zaviazal žalovaného v plnom rozsahu na náhradu trov konania, ako aj náhradu svedočného, ako i znalečného.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť, ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP. a § 421 ods. 1 písm. a), b), c) CSP. Navrhol, aby dovolací súd zrušil a zmenil rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie tak, že žaloba sa v celom rozsahu zamieta.

3.1. Porušenie práva na spravodlivý proces žalovaný vzhliadol v porušení procesných ustanovení a v rozpore procesného postupu odvolacieho súdu s ustálenou judikatúrou vyšších súdnych autorít. Pri hodnotení dôkazov súd nemôže uveriť a stotožniť sa s jedným dôkazom a bez ďalšieho odmietnuť ostatné dôkazy, pretože je povinný zistiť procesnú pravdu v spore. Má povinnosť vysvetliť prečo v

případe konfliktu medzi svedeckými výpovedami vyhodnotil ako vierohodnú práve danú výpoveď. V otázke vyplatenia peňazí odvolací súd konštatoval dve výpovede proti dvom výpovediam, no opomenul svedka O.. T., prítomného pri dohode o budúcej výplate peňazí a neprihliadol na priznanie žalobkyne v odseku 80 dovolaním napadnutého rozsudku. Nešpecifikoval prečo výpoveď svedka O.. T. neakceptoval, ako ani možnú úhradu sumy 4.450 eur k rukám žalobkyne, prostredníctvom svedka Z.. W.. Záver odvolacieho súdu je tak podľa žalovaného nepreskúmateľný.

3.2. Žalovaný v ďalšej časti dovolacej argumentácie vytýkal odvolaciemu súdu nedostatky v hodnotení vierohodnosti svedka Z.. W. a odborného vyjadrenia znalca N.. Ž.. Odvolací súd svoje rozhodnutie oprel o jedinou nedôveryhodnú výpoveď svedka Z.. W., ktorý klamal a podstatné skutočnosti zamlčoval. Konkrétne v otázke odvozu vozidla k znalcovi, ktorý uviedol, že vozidlo došlo „po vlastnej osi“. Svedok W. nesprávne označil rok uzatvorenia zámennej zmluvy 2019, namiesto kalendárneho roku 2018. Opísal tiež užívanie motorového vozidla Nissan Navara na bežných cestách, mimo terénu, no žalovaný fotodokumentáciou preukázal, že vozidlo bolo využívané v svahovitom teréne a bol na neho vyvíjaný neprimeraný náklad (čo bolo potvrdené svedkami Š. a O.C.). Od dovezenia vozidla k znalcovi svedok W. vypovedal, že na ňom nejazdil, keďže bolo nepoužiteľné, avšak pri preberaní malo vozidlo preukázateľne najazdených ďalších 1731 kilometrov, oproti stavu deklarovaného znalcom N.. Ž.. Záver súdu, že vozidlo bolo na bežné účely neupotrebitelné, nebol preukázaný.

3.3. Dôveryhodnosť odborného vyjadrenia a výpovede znalca N.R.. Ž. znižovalo, podľa dovolateľa, nesprávne posúdenie ročníka motorového vozidla Mercedes Benz (rok 2008, namiesto roku 2006). Znalec opomenul problematiku stočených kilometrov. Znalec nesprávne ohodnotil výšku potrebnej opravy, v neautorizovanom servise vozidla Nissan Navara, ktorá nepredstavovala 7.000 eur, ale len 1.200 eur (podľa potvrdenia T. O., neautorizovaný servis zo dňa 12. októbra 2020). Odvolací súd sa podľa žalovaného nevysporiadal s vyjadrením znalca N.. Ž., o oprave vozidla a fixačnom nátere, ktorý mal výlučne ochrannú funkciu. V rozpore so zásadou rovnosti strán konania, odvolací súd odkazoval na odborné vyjadrenie uvedeného znalca. Pochybenia nekonfrontoval s inými dôkazmi.

3.4. Žalovaný namietal, že v odvolacom konaní súd neprihliadol na ním predložené dôkazné prostriedky. Nepoznal predbežné právne posúdenie súdu a predložil dôkaz od autorizovaných servisov na preukázanie ceny opravy vozidla Nissan Navara. Vznikla tak podstatná vada v skutkovej otázke ktorá nebola súdom nižšej inštancie vyriešená. Názor znalca N.. Ž. o výške opravy 7.000 eur, bol vo vzťahu k celkovej hodnote vozidla približne 2.000 eur, neprimeraný. V zmysle § 366 písm. c) CSP mal odvolací súd pripustiť dôkazy predložené žalovaným o tom, že oprava vozidla Nissan Navara nebola v rozsahu uvádzaným znalcom N.. Ž..

3.5. Vytýkaná vada vozidla Nissan Navara bola odstrániteľná a opraviteľná, čo malo za následok maximálne nárok na zľavu z ceny na prislúchajúcu opravu, nie na odstúpenie od zmluvy (§ 597 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka). Po odstúpení od zmluvy bolo s vozidlom jazdené po rýchlostnej ceste prvej triedy, bol na ňom zavesený neprimerane ťažký náklad v svahovitom teréne a žalobkyňa najazdila ďalšie kilometre. Vozidlo bolo preto užívania schopné.

3.6. Ďalšia časť dovolacej argumentácie sa týkala nesúhlasu žalovaného s vyhodnotením dokazovania odvolacím súdom, vo vzťahu k záveru o nepreukázaní zaplattenia sumy 4.450 eur žalovaným žalobkyňu. Podľa názoru žalovaného odvolací súd tu opomenul štyri hodnoverné dôkazné prostriedky (výpoveď žalovaného, svedka L. W., ktorý je otcom žalovaného, svedka O.. T.C., a skutočnosť, že žalobkyňa hypoteticky pripustila úhradu k rukám jej druhu Z.. W.) a rozhodnutie založil len na výpovedi svedka Z.. W., bez bližšieho odôvodnenia. Záver súdu, že v danom prípade sa jednalo o motorové vozidlá rovnakej hodnoty, označil žalovaný za nesprávny. Motorové vozidlo Nissan Navara malo odstrániteľné vady, na ktoré žalovaný upozornil, preto cenovej rozdielnosti nasvedčovala úhrada sumy 4.450 eur v hotovosti, bez ohľadu na budúcu opravu. Vedomosť o existujúcich vadách bola potvrdená aj výpoveďou svedka Z.. W.. Záver odvolacieho súdu je tak v rozpore s vykonanými dôkazmi. Skutočná hodnota vozidla Mercedes Benz predstavovala sumu 4.856 eur, od ktorej mala byť odpočítaná vyplatená suma 4.450 eur, ktorú žalobkyňa prijala oproti zrealizovanej zámene vozidiel.

3.7. Žalobkyňa neuviedla pravdu, že vozidlo Mercedes Benz malo stočené kilometre. Jednalo sa preto o uvedenie do omylu a poškodenie žalovaného. O vadách vozidla Nissan Navara bola tiež žalobkyňa poučená. Došlo tak k rozporu s dobrými mravmi a bolo namieste aplikovať článok 5 CSP (odvolací súd nevzhladol zneužitie výkonu práva, ktorého sa žalobkyňa dopustila).

3.8. Žalovaný napokon namietal záver odvolacieho súdu ohľadom neopraviteľnosti motorového vozidla

Nissan Navara, s poukazom na už preukázané skutočnosti (motorové vozidlo prišlo po vlastnej osi, jazdilo po ceste prvej triedy, bolo využívané ako bežné motorové vozidlo po odstúpení od zmluvy a malo najazdených 1731 km oproti stavu na tachometri). Odvolací súd nemal dôkaz o technickej nespôsobilosti motorového vozidla a uvedená skutočnosť nevyplývala z vykonaného dokazovania. Žalovaný poukázal na ustálenú súdnu prax (R 9/2003), v zmysle ktorej aplikácia § 597 ods. 1 Občianskeho zákonníka je vylúčená v prípadoch, v ktorých kupujúci o konkrétnych vadách vedel a napriek tomu sa rozhodol zmluvu o kúpe veci za dojednanú kúpnu cenu uzavrieť. Pri ojazdenom motorovom vozidle za vadu nemožno považovať koróziu zodpovedajúcu veku vozidla a jeho obvyklej údržbe (R 24/1990). V konaní nebolo preto preukázané, že vozidlo Nissan Navara nebolo opraviteľné.

3.9. S odkazom na § 191 CSP o hodnotení dôkazov, žalovaný namietal aj opomenutie inštitútu materiálneho vedenia sporu. Sankciou za procesné klamstvo môže byť v koncepte voľného hodnotenia dôkazov a materiálneho vedenia sporu aj jeho prehra. Dôkaz má sudca posúdiť najskôr izolovane z hľadiska vierohodnosti toho, kto ho podáva a z hľadiska či správa je svojím obsahom pravdepodobná alebo nie. Pri hodnotení hodnovernosti svedeckej výpovede sa presadzuje tzv. doktrína RAVEN. Podľa názoru žalovaného, ak mal súd pri rozhodovaní dva alebo viac znaleckých posudkov s rozdielnymi závermi o tej istej otázke, nemôže si len vybrať jeden z nich alebo uviesť, že skutočnosť nebola preukázaná, a na ostatné dôkazy bez ďalšieho neprihliadnuť. Všetky má vyhodnotiť v tom zmysle, ktorý z nich a prečo je pre neho určujúci, ako podklad pre rozhodnutie, a z akých dôvodov nevychádzal zo záverov druhého znaleckého posudku. Výsporiadať sa má súd aj s nedôveryhodnosťou znalca. Za arbitrárny označil žalovaný názor súdu v prípade, ak súd použil slovo „nepovažoval“ bez bližšieho substancovania dôkazu.

3.10. Žalovaný v dovolaní namietal závery odvolacieho súdu aj vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania. Odvolací súd konštatoval, že výška uplatneného nároku závisela od znaleckého posudku, ale neprihliadal na skutočnosť, že žalobkyňa skutočnosť o stočených kilometroch na motorovom vozidle Mercedes Benz neupozornila, uviedla nesprávny údaj o veku a stave tohto vozidla a nadhodnotila v spore svoje vozidlo, pričom po vykonanom dokazovaní bola preukázaná hodnota vozidla len vo výške 4.856 eur. Bolo preto daná aplikácia § 255 ods. 2 CSP (ak strana mala vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí). Odvolací súd tu porušil kogentné ustanovenia CSP a ústavné právo žalovaného na rovnosť strán sporu. Zásada procesnej zodpovednosti, vyjadrená i s poukazom na § 256 ods. 2 CSP, znamená zodpovednosť za trovy konania, ktoré strana sporu sama vyvolala, a zbytočne zavinila svojím správaním. V danom spore sa pritom nejednalo o znalecký posudok, ale o odborné vyjadrenie súkromného znalca. Zavinenie a procesná zodpovednosť za neúspech žalobkyne spočívala v porušení procesných povinností vyplývajúcich zo zákona, ku ktorému došlo aspoň z nedbanlivosti, keď žalobkyňa neuviedla úplný a pravdivý stav vozidla Mercedes Benz so stočenými kilometrami).

3.11. Záverom žalovaný namietal aj nesprávne právne posúdenie, uplatňujúc dovolacie dôvody podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP. Súd nižšej inštancie sa odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ako i právna otázka najvyšším súdom nebola v rozhodovacej praxi záväzne vyriešená, respektíve rozdielne, konkrétne ide právnu otázku a) vierohodnosti svedka W. v prípade zdokumentovaných nepravdivých vyjadrení, zamŕkaných skutočností, tzv. vierohodnosti znalca N.. Ž. v prípade zdokumentovaných špekulatívnych a nepravdivých vyjadrení a podstatných odborných pochybení a ich použiteľnosti ako východiskového dôkazu vo svetle judikatúry Najvyššieho súdu SR a ČR, b) vady korózie ojazdeného vozidla Nissan, ktorá sa pri veci určitého druhu, veku všeobecne predpokladá a za vadu na účely § 597 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa nepovažuje (R 24/1990), c) neupotrebitelnosti veci na účely § 597 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v prípade zdokumentovaného užívania veci (motorového vozidla Nissan Navara žalobkyňou) po odstúpení od zámennej zmluvy, na bežné účely hnutelnej veci vedenia vozidla na cestných komunikáciách a využívaní bez akýchkoľvek ťažkostí v teréne a ďalších 1731 km, d) vylúčenia aplikácie § 597 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v prípade ktorých kupujúci o vadách veci vedel a napriek tomu sa slobodne rozhodol zmluvu o kúpe veci za dojednanú kúpnu cenu uzavrieť (R9/2003).

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu navrhla, aby dovolací súd dovolanie ako neprípustné odmietol, alternatívne dovolanie zamietol. Odvolací súd dospel podľa žalobkyne k správnym skutkovým zisteniam a aplikoval správne ustanovenia právnych predpisov. Poukázala na skutočnosť, že svedok W. dovezol

vozidlo na znalecké posúdenie na príviesnom vozíku, no do priestorov, v ktorých sídlil znalec, vozidlo dotlačil spolu so svojim známym, pretože nebolo spôsobilé jazdy. Príviesný vozík, ako aj vozidlo, boli v priestoroch známeho, ktoré sú vzdialené od znalca len niekoľko metrov. K technickému stavu vozidla Nissan Navara žalobkyňa vo výpovedi uviedla, že bola síce prítomná pri zámene vozidiel, avšak technický stav, či už rozhovorom so žalovaným alebo ohliadkou vozidla, zisťoval za ňu Z.. W.. Nikto nespomínal O.. T., ani otca žalovaného L. W. a uvedená skutočnosť nebola na súdnom pojednávaní ani rozporovaná. Tí mali byť prítomní až pri samotnej výmene, kde malo dôjsť aj k prevzatíu sumy 4.450 eur, čo však spochybňuje samotný O.. T., ktorý vypovedal, že pri odovzdaní peňazí nebol a mal byť pri prvom stretnutí. Výpovede svedkov L.. W. a O.. T. sa javia ako účelové, keď mohli mať záujem na tom, aby svojou výpoveďou žalovanému pomohli.

4.1. Nebolo podľa názoru žalobkyne žiadnym spôsobom preukázané, že prevzala sumu 4.450 eur od žalovaného. Motorové vozidlo Nissan Navara malo skorodovaný, zlámaný, deravý nosný rám, pričom tieto vady boli zakryté pod množstvom tmelu a Body prípravku na podvozok, ďalej bola zistená korózia ložnej plochy. Nemožno tvrdiť, že k poškodeniu vozidla došlo užívaním, pretože pri týchto vadách sa jedná o dlhodobý proces. Žalovaný žalobkyňu na vady vozidla neupozornil, naopak snažil sa tieto skryť. Zo záverov odborného vyjadrenia znalca N.. Ž. vyplýva, že pri ohliadke predmetu zámeny zistil, že v mieste prelomenia rámu bol opadaných hrubý náter rámov a na obnaženom ráme, v mieste opadaného náteru, bolo vidieť hĺbkovú koróziu materiálu rámu a následné poškodenie rámu. V ľavej strane zistil totálnu koróziu s úplným úbytkom materiálu rámu tak, že v mieste korózie zostala diera. V pravej strane zistil prelomenie rámu z dôvodov takého úbytku materiálu, že rám nezniesol sily pôsobiace na rám a došlo k prelomeniu. Znalec uviedol, že je možné s istotou tvrdiť, že už v čase predaja bola korózia na ráme vozidla Nissan Navara v takom stave, že pri zaťažení vozidla na hranici povolenej užitočnej hmotnosti, by došlo k prelomeniu rámu.

4.2. Znalca N.. Ž. hodnotí žalovaný ako nedôveryhodného, avšak selektívne používa viaceré skutočnosti z odborného vyjadrenia, ktoré sú vhodné pre jeho argumentáciu. Vozidlo Nissan Navara od ohliadky znalcom nejazdilo a nie je jasné, ako prišiel žalovaný k údaju 1731 km. Počiatkový údaj 140 000 km je nepresný, pretože vozidlo nikdy nemá najazdený takýto počet kilometrov. Žalovaný pritom uvádza iba skutočnosti, ktoré vyhovujú jeho právnej argumentácii, nehodnotí skutkový stav ako celok, spochybňuje svedkov žalobkyne, ale svojich svedkov hodnotí ako pravdovravných a rozpory v ich výpovediach nerozporuje tak, ako svedkov žalobkyne.

5. Žalovaný v dovolacej replike zotrval na svojej argumentácii v dovolaní. Nepravdivé výpovede žalobkyne a svedka W. sa preukázali aj po vydaných rozhodnutiach súdov nižšej inštancie, keď žalovaný pri preberaní motorového vozidla Nissan Navara zistil, že vozidlo má najazdených ďalších 1731km, čo aj zdokumentoval dňa 31. januára 2022. Uvedená skutočnosť je novým dôkazom, ktorú žalovaný nemohol súdu preukázať, pretože vozidlo bolo v dispozícii žalobkyne. Vozidlo bolo pojazdné a žalovaný na ňom odišiel po jeho prevzatí.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (ďalej aj „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), po preskúmaní zákonom predpísaných náležitostí dovolania (§ 428 CSP) a splnenia ďalších podmienok dovolacieho konania, dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože nie je prípustné.

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie

princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti.

9. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné.

10. Dovolateľka prípustnosť podaného dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Dovolací súd v tejto súvislosti už konštantne uvádza, že z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie.

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto na základe v dovolaní uplatnených dovolacích námietok skúmal, či došlo k dovolateľom namietanej procesnej vade.

13. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

14. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

15. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10, 9Cdo/248/2021) alebo prekvapivosťou rozhodnutia, či rôznymi

závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

16. V súvislosti s uplatnenou námietkou dovolateľa o pochybení odvolacieho súdu v procese dokazovania, je súdna prax najvyššieho súdu jednotná v názore, podľa ktorého nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (porovnaj sp. zn. 1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017, 9CdoPr/8/2023). Súlad tohto právneho názoru s ústavou posudzoval Ústavný súd SR, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

17. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza (rovnako ako právna úprava Občianskeho súdneho poriadku účinná do 30. júna 2016) zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, vyplývajúcej z ústavného princípu nezávislosti súdov. Táto zásada, vychádzajúca z článku 15 základných princípov CSP a normatívne rozvinutá v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729). V prípade nesprávneho hodnotenia dôkazov však nejde o dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Porušením práva na spravodlivý proces nie je iné hodnotenie vykonaných dôkazov súdom, než aké sú predstavy strany, resp. strán sporu.

18. Preskúmaním obsahu spisu, podľa názoru odvolacieho súdu, odvolací súd správne, v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov, vykonané dôkazy vyhodnotil jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti (§ 191 ods. 1 CSP), ako aj náležite rozhodnutie odôvodnil (§ 220 ods. 2 CSP a § 393 ods. 2 CSP). Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom strany sporu, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu, vrátane jej dôvodov a námietok (porovnaj II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010).

19. Dovolacia argumentácia dovolateľa spočívala aj v rozsiahlej polemike so závermi súdov nižších inštancií, predovšetkým odvolacieho súdu, a nesúhlas s ich skutkovými zisteniami, namietajúc, že odvolací súd mal súdom zistený skutkový stav prehodnotiť. V tejto súvislosti dovolací súd pripomína, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

20. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v súdnej veci dovolací súd nezistil.

21. Dovolací súd sa nestotožnil s argumentáciou žalovaného o opomenutí výpovede svedka O.. T. odvolacím súdom, ktorý sa touto svedeckou výpoveďou zaoberal a vyhodnotil ju v odseku 77 odôvodnenia rozhodnutia (ako dôkaz nepreukazujúci spornú skutočnosť vyplatenia sumy 4.450 eur do zátvorky), samostatne, ako aj v spojení s ostatnými dôkazmi (svedok sám potvrdil, že pri údajnej výplate peňazí prítomný nebol a účasť svedka pri prvom stretnutí, približne týždeň pred zámenou vozidiel, bola spochybnená výpoveďou svedka Z.. W. a žalobkyne). Odvolací súd zdôvodnil, prečo nezohľadnil výpoveď svedka O.. T. v súvislosti so spornou skutočnosťou výplaty peňazí (nešlo o „neakceptáciu nepriameho svedectva“). Obdobne neprihliadal na hypotetický (t.j. nie reálny) argument žalobkyne, z dôvodov uvedených v odseku 80 napadnutého rozsudku.

22. Z obsahu dovolania plynie, že žalovaný predkladá vlastné hodnotenie dôkazov, najmä svedeckých výpovedí, preferujúc svedkov v prospech vlastných tvrdení, ktorým mal súd uveriť a namieta neveryhodnosť svedka Z.. W., preukazujúceho tvrdenia žalobkyne. Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že podľa článku 15 základných princípov Civilného sporového poriadku dôkazy a tvrdenia strán sporu hodnotí súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, pričom žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonu silu, pričom dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, starostlivo prihliadajúc na všetko, čo vyšlo počas konania najavo (§ 191 ods. 1 CSP), vrátane vierohodnosti každého vykonaného dôkazu, teda aj svedkov (bez potreby explicitného vyjadrenia, v prípade jej splnenia). Ani v tomto smere nemožno odvolaciemu súdu vytknúť pochybenie, že by výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedal pravidlám logického myslenia, alebo že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dokazovania nevyplynuli, či opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo.

23. Myšlienkový postup odvolacieho súdu je dostatočne vysvetlený, nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Do práva na spravodlivý súdny proces totiž nepatrí právo sporovej strany, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (napr. rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 252/04), ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhovaného spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (sp. zn. I. ÚS 98/97), respektíve, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktoré predkladá strana sporu (sp. zn. II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama o sebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

24. Žalovaný nedôvodne namietal, že odvolací súd založil svoj záver o nepreukázaní spornej výplaty peňazí, na výpovedi jediného svedka Z.. W.. V odsekoch 77 až 80 dovolaním napadnutého rozsudku odvolací súd vyhodnotil dôkazy, ohľadom uvedenej spornej skutočnosti, v ich vzájomnej súvislosti (okrem vyššie spomenutého hodnotenia výpovede svedka O.. T.V., i hypotetickej argumentácie žalobkyne, odvolací súd vysvetlil, že nemožno dávať do súvisu odhad hodnoty motorových vozidiel po prihliadnutí na už zistenú vadu motorového vozidla Nissan Navara, s hodnotením vierohodnosti výpovedí strán a svedkov v otázke vyplatenia peňazí, pretože odhad znalca N.. Ž. bez prihliadnutia na uvedenú vadu hovorí o približnej rovnocennosti obidvoch vozidiel, vzhľadom na ich roky výroby a z vykonaného dokazovania práve vzhľadom na rovnosť dôkazov a protidôkazov nebolo bez pochybností preukázané, že by sa žalobkyňa, či svedok W., ako jej zástupca, a žalovaný bavili o tejto vade a ich vplyve na cenu vozidla; znalec Ing. Kusenda v odbornom vyjadrení odhadol len hodnotu vozidla Mercedes Benz, hodnotu druhého vozidla stanovil až pri svojom výsluchu, len s prihliadnutím na už zistenú vadu). Za takto preukázaného skutkového stavu odvolací súd uzavrel, že skutočnosť či došlo k dohode a k vyplateniu peňazí, z akého dôvodu, možno v prípade ústnej dohody preukázať len výpoveďami účastníkov takejto dohody, či výplaty, k čomu nedošlo.

25. Žiada sa dodať, že ak zákon nestanovuje obligatórnu písomnú formu zmluvy, je zodpovednosťou zmluvných strán, či sa slobodne rozhodnú pre ústnu formu zmluvy alebo písomnú, pričom v tejto súvislosti musia znášať prípadné riziko dôkaznej núdze v spore, ak si zvolili formu ústnu. Prejavy vôle

zmluvných strán, ktoré nie sú zachytené objektívne poznateľným spôsobom pre tretie strany (písomnou formou) a ktoré sa stanú v konaní sporné, sú spojené s tzv. dôkaznou núdzou, ktorá ide na ťarchu strany sporu, ktorá sporný prejav vôle v konaní tvrdí. Zmyslom dôkazného bremena, ktoré nesie každá strana sporu ohľadom svojich tvrdení, je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej i v takých prípadoch, keď určitá skutočnosť významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci, nebola alebo nemohla byť preukázaná a keď výsledky hodnotenia dôkazov neumožňujú súdu prijať záver ani o pravdivosti tvrdenia tejto skutočnosti, ani o tom, že by táto skutočnosť bola nepravdivá.

26. Argumentácia žalovaného v dovolaní, smerujúca k spochybneniu hodnovernosti svedka Z.. W., s poukazom na vyjadrenie znalca N.. Ž., nebola dôvodná. Znalec hodnotil motorové vozidlo Nissan Navara ako nepoužiteľné a príchod vozidla „po vlastnej osi“ lokalizoval priestorom pred objektom, kde pracuje a dvorom. Odvolací súd zdôraznil, že pre právne posúdenie veci nebolo podstatné či vozidlo k znalcovi prišlo po vlastnej osi, rozhodujúci bol záver znalca, že technický stav vozidla nebol vyhovujúci z hľadiska bezpečnosti cestnej premávky, ktorá vada robila vec neupotrebitelnou (odsek 94 rozhodnutia odvolacieho súdu). Odvolací súd tiež vysvetlil, že prípadný omyl svedka Z.. W. pri určení obdobia uzatvorenia ústnej zámennej zmluvy, nie je okolnosťou spochybňujúcou vierohodnosť jeho výpovede o ostatných podstatných okolnostiach (ods. 95 rozhodnutia odvolacieho súdu).

27. Odvolací súd zdôvodnil aj to, prečo neprihliadol na čestné vyhlásenia svedkov Š. a Tomka, ktorými podľa dovolateľa (spolu s fotodokumentáciou) mala byť preukázaná nepravdivosť svedeckej výpovede Z.. W., o užívaní motorového vozidla Nissan Navara na bežných cestách. Súd poukázal na odborné vyjadrenie znalca N.. Ž., ktorý uviedol, že vada spočívajúca v značnej korózii nosného rámu motorového vozidla Nissan Navara existovala už čase zámeny a bez ohľadu na zaťažovanie motorového vozidla, mohla sa prejavíť prelomením rámu už pri jazde vyššou rýchlosťou na ceste s nerovným povrchom. Obdobne aj znalec N.. W. vypovedal, že motorové vozidlo, s rokom výroby 2005 - 2010, je náchylné na koróziu, a k danej vade mohlo dôjsť aj pri normálnej prevádzke. Preto k prasknutiu, resp. prelomeniu rámu mohlo dôjsť aj bez preťaženia, ktoré mali preukázať vyššie uvedené čestné prehlásenia (odsek 93 rozhodnutia odvolacieho súdu).

28. K dovolacej argumentácii žalovaného, týkajúcej sa počtu najazdených kilometrov motorovým vozidlom Nissan Navara, po prebratí vozidla žalovaným, preukazovaných fotodokumentáciou zo dňa 31. januára 2022 o stave tachometra vozidla, dovolací súd dáva do pozornosti, že rozhoduje len na základe skutočností a dôkazov, ktoré sú obsahom odvolacieho konania. Podľa § 442 Civilného sporového poriadku je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Skutkový stav veci, ani výsledky dokazovania, sa nemôžu pred dovolacím súdom meniť. Dokazovanie je teda pred dovolacím súdom v zásade vylúčené (s výnimkou preukazovania včasnosti a prípustnosti dovolania). Predmetom dokazovania pred dovolacím súdom sú výhradne procesné okolnosti, nie hmotnoprávne skutky (k čomu slúži základné konanie a konanie na odvolacom súde). Na fotodokumentáciu predloženú žalovaným v dovolacom konaní, preto dovolací súd nemohol prihliadať (§ 435 CSP).

29. Odvolací súd sa v odôvodnení rozhodnutia vysporiadal aj so skutočnosťami, ktoré podľa názoru dovolateľa znížovali dôveryhodnosť odborného posúdenia a výpovede znalca N.. Ž.. Vo vzťahu k posúdeniu roku výroby motorov vozidla Mercedes Benz, odvolací súd konštatoval, že žalovaný až v odvolacom konaní začal tvrdiť, že rok výroby motorového vozidla je 2006, ale v konaní pred súdom prvej inštancie, tvrdenie žalobkyne o roku výroby 2008, nerozporoval. Znalec preto postupoval správne pri porovnávaní cien vozidiel s obdobným rokom výroby (odsek 85 rozhodnutia odvolacieho súdu). V súvislosti so zisteným skutočným stavom najazdených kilometrov motorového vozidla, ktorý bol o 100 000 km vyšší, v porovnaní so stavom na tachometri, odvolací súd uviedol, že podľa znalca N.. Ž. táto okolnosť pri tak starom vozidle na ohodnotenie vplyv nemá (odsek 86 rozhodnutia odvolacieho súdu), čo nemožno považovať za opomenutie zo strany znalca. Ani prípadné pochybenie znalca, v súvislosti s vyjadrením, že krycie a ochranné zmesi boli použité na účel prekrytia vady, samo osebe nespochybňuje dôveryhodnosť znalca a jeho odborného vyjadrenia v iných otázkach (odsek 95 rozhodnutia odvolacieho súdu).

30. K ohodnoteniu výšky potrebnej opravy v neautorizovanom servise motorového vozidla Nissan Navara, odvolací súd konštatoval, že po predložení odborného vyjadrenia znalca N.. Ž. žalobkyňou a vykonaní jeho výsluchu, na základe čoho bola ustálená cena opravy motorového vozidla Nissan Navara v neautorizovanom servise od 5.000 do 7.000 eur, mal žalovaný v rámci procesnej obrany na uvedené dôkazy reagovať, z nich vyplývajúce zistenia rozporovať a predložiť v konaní pred súdom prvej inštancie protidôkazy, na preukázanie svojich tvrdení o nižšej cene opravy, resp. výmeny nosného rámu motorového vozidla, čo neurobil. V súvislosti s poukazom žalovaného na nepomer medzi výškou opravy motorového vozidla Nissan Navara podľa vyjadrenia znalca N.. Ž. a hodnotou motorového vozidla, je potrebné poukázať závery odvolacieho súdu v odseku 88 odôvodnenia rozhodnutia, v ktorom konštatoval, že vyjadrená hodnota zohľadňovala už reálny stav vozidla, s prihliadnutím na predmetnú vadu.

31. Odvolací súd postupoval procesne správne, keď argumentoval, že nevzhliadol dôvody na pripustenie nových dôkazov, uplatňovaných žalovaným v odvolacom konaní (§ 366 písm. c) a d) CSP), keďže nebolo preukázané, že žalovaný nemohol už v konaní pred súdom prvej inštancie bez svojej viny predložiť dôkazy o nižšej cene opravy, respektíve výmeny nosného rámu vozidla. Odvolací súd nevzhliadol v postupe súdu prvej inštancie ani inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

32. Z obsahu spisu vyplynulo, že strany sporu (vrátane žalovaného) boli v priebehu prvoinstančného konania poučené podľa § 154 CSP o tom, že skutočnosti a dôkazy musia predložiť alebo označiť (resp. uplatniť) prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany) najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. V sporovom konaní sa uplatňuje zásada koncentrácie konania, ktorá znamená, že sú koncentrované vo fáze konania pred súdom prvej inštancie, ktoré s odvolacím konaním predstavuje jeden celok. V materiálnom zmysle zákonná koncentrácia konania znamená, že vyhlásenie dokazovania za skončené pred súdom prvej inštancie predstavuje moment v dokazovaní, po ktorom už na účely ďalšieho čiže odvolacieho konania nebudú v zásade nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany prípustné. Zákonná koncentrácia konania je totožná s princípom neúplnej apelácie, ktorý platí pre odvolacie sporové konanie. Dovolací súd dáva v tomto smere do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“ t.j. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením, či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod. To platí obdobne aj o využívaní zákonných procesných ustanovení (9Cdo/169/2020).

33. Konceptia odvolacieho konania v civilnom spore vychádza z tzv. neúplného apelačného systému. Neúplnosť apelácie znamená, že právo odvolateľa použiť v odvolacom konaní prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré strana neuplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie, je obmedzené. Odvolacia argumentácia v podobe nových skutočností a dôkazov (novoty) je takto prípustná len za splnenia zákonom stanovených podmienok. Tieto podmienky sú stanovené dvojakým spôsobom: 1. taxatívne vymedzenie účelu použitia týchto novôt [resp. taxatívne vymedzenie odvolacích dôvodov, ktorých sa novoty týkajú - § 366 písm. a) až c)], 2. neporušenie procesnej diligencie sporovej strany v konaní pred súdom prvej inštancie. (MOLNÁR, Peter. § 366 [Novoty v odvolacom konaní]. In: ŠTEVČEK, Marek, FICOVÁ, Svetlana, BARICOVÁ, Jana, MESIARKINOVÁ, Soňa, BAJÁNKOVÁ, Jana, TOMAŠOVIČ, Marek. Civilný sporový poriadok. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1243).

34. Prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú v zmysle § 149 CSP najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky. Ustanovenie § 366 má základ v koncentrácii konania podľa §153 a § 154CSP. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany sú strany povinné uplatniť včas. Tieto prostriedky nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Prostriedky

procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. Podľa § 384 ods. 3 CSP odvolací súd môže doplniť dokazovanie za podmienok uvedených v § 366 CSP. Opravný prostriedok s právom novôt povoľuje subjektu prednášať nové skutočnosti a dôkazy. Uvedené znamená, že odvolací súd je aj počas odvolacieho konania povinný prihliadať na prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré doteraz neboli použité, ale len vtedy, ak 1/ sa týkajú procesných podmienok, 2/ sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, 3/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, alebo 4/ ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. V ostatných prípadoch prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana neuplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie, nie je možné uplatniť v odvolacom konaní. Právo tzv. novôt v odvolacom konaní je v systéme neúplnej apelácie nastavené ako reštriktívne vnímaná výnimka z pravidla, že v odvolacom konaní spravidla nie sú prípustné tie prostriedky procesného útoku alebo obrany, ktoré neboli procesnou stranou uplatnené pred súdom prvej inštancie. Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvej inštancie, možno uplatniť za splnenia podmienok podľa § 366 CSP najneskôr v lehote na vyjadrenie k odvolaniu. (ANDRÁŠIOVÁ, A., HORVÁTH, E. Civilný sporový poriadok - komentár. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2022-6-7].

35. Dovolací súd konštatuje, že žalovaný mal dostatočný priestor uplatniť takýto návrh na doplnenie dokazovania, potvrdeniami zo servisov o cene opravy vozidla Nissan Navara, ešte pred súdom prvej inštancie. Odvolací súd preto nemohol takémuto návrhu na doplnenie dokazovania vyhovieť, vzhľadom na vyššie uvedenú zásadu koncentrácie konania.

36. Dovolateľ namietal, že v prípade ak by súd prvej inštancie postupoval podľa § 181 ods. 2 CSP (teda ak by žalovaný poznal predbežné právne posúdenie veci), realizácia jeho procesných práv v procese dokazovania by bol iná (využil by svoje právo na vyvrátenie tvrdení protistrany o výške ceny opravy motorového vozidla Nissan Navara).

37. Najvyšší súd už viac krát uviedol, že cieľom ustanovenia § 181 ods. 2 CSP je zamerať procesnú aktivitu strán na skutočnosti, ktoré sú podľa posúdenia súdu sporné, teda viesť strany už počas konania k tomu, aby dokázali predvídať rozhodnutie súdu. Porušenie uvedeného ustanovenia však nelimituje stranu sporu pri realizácii jej procesných práv (1Obdo/92/2018, 2Obdo/56/2020, 7Cdo 45/2020, 7Cdo/111/2020, 9Cdo/139/2021, 9Cdo/317/2021) a nie je procesnou vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (I. ÚS 643/2022). Z judikatúry ústavného súdu (sp. zn. IV. ÚS 16/2012) tiež vyplýva, že súd až v samotnom rozhodnutí vo veci, a nie v rámci postupu podľa ustanovenia § 118 ods. 2 OSP (predchádzajúca procesná úprava), vyjadrí svoj definitívny právny názor týkajúci sa konkrétnej prejednávanej veci.

38. Hoci teda súd prvej inštancie nepostupoval v súlade s ustanovením § 181 ods. 2 CSP, z obsahu zápisnice z pojednávania pred súdom prvej inštancie je zrejmé, že žalovaný mal možnosť realizovať svoje procesné oprávnenia (právo vyjadriť sa k doterajšiemu priebehu konania i k vykonaným dôkazom, právo reagovať na prednes protistrany, právo navrhnúť dôkazy), ktoré aj využil. V tomto smere teda nevidí dovolací súd žiadne pochybenia zakladajúce vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP. Napokon v prejednávanej veci žalovaný mal možnosť po doručení rozsudku uplatniť svoj vplyv na konanie a vyjadriť sa k tvrdeným porušeniam a právnomu posúdeniu sporu, čo aj urobil a odvolací súd sa jeho odvolaním a námietkami zaoberal a vysporiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia.

39. V zmysle § 366 písm. c) CSP vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, sa rozumie pochybenie v procesnom postupe súdu, nie vada v skutkovej otázke, ako ju namietal žalovaný v dovolaní (výška ceny opravy motorového vozidla). Je potrebné tiež dodať, že prípadné nesprávne právne posúdenie veci vadu zmätočnosti (zmysle § 420 písm. f) CSP) nezakladá (R 24/2017), ktorý záver považuje za ústavne právne akceptovateľný i ústavný súd (I. ÚS 61/2019).

40. Žalovaný v dovolaní opakovane (odsek 22 tohto rozhodnutia) predkladá vlastné hodnotenie dôkazov, spochybňujúc hodnotenie vykonaných dôkazov súdom, aj vo vzťahu k záveru odvolacieho súdu o nepreukázaní vyplatenia sumy 4.450 eur žalovaným žalobkyni. Dovolací súd konštatuje, že odvolací súd sa dostatočne vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a s odvolacími námietkami dovolateľa (ods. 77 až 80 rozsudku odvolacieho súdu), korektným a zrozumiteľným spôsobom sa vyrovnal s relevantnými skutočnosťami, ktoré zostali v konaní sporné (nepreukázané) a uviedol dostatočné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení bol konzistentný a jeho argumenty podporili príslušný záver, ku ktorým dospel na základe vykonaného dokazovania a následného hodnotenia dôkazov, v súlade s ustanovením § 191 ods. 1 CSP. Skutkové zistenia odvolacieho súdu nie sú založené na chybnom hodnotení dôkazov, nie je logický rozpor v hodnotení dôkazov či poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo, ktoré vyšli najavo inak, pričom výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo bolo zistené spôsobom vyplývajúcim z príslušných ustanovení civilného sporového poriadku. Dovolacie námietky nesprávneho vyhodnotenia vykonaných dôkazov odvolacím súdom a nedostatočné zistenie skutkového stavu, nemožno bez ďalšieho považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu, spôsobilú založiť dôvodnosť dovolania. Dovolací súd v hodnotení dôkazov odvolacieho súdu nezistil pochybenie, ktoré by bolo v extrémnom rozpore s obsahom spisu. Navyše, konštantná judikatúra Najvyššieho súdu (R 37/1993, R 42/1993, R 125/1999), ako aj viaceré jeho rozhodnutia (napr. 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011 a 7Cdo 38/2012) zastávajú názor, že ani prípadná neúplnosť či nesprávnosť skutkových zistení a skutkových záverov nie je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaná (bez ďalšieho) za dôvod zakladajúci vadu zmätočnosti.

41. Vyššie uvedené závery dovolacieho súdu sa vzťahujú aj na argumentáciu dovolateľa v súvislosti s namietaným záverom odvolacieho súdu o hodnote predmetných motorových vozidiel, s poukazom na odstrániteľné vady vozidla, na ktoré mal žalovaný upozorniť. Odvolací súd konštatoval, že vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že žalovaný žalobkyňu, resp. jej zástupcu na vadu upozornil. Odvolací súd uviedol, že objektívne sa vyžaduje reálna vedomosť o vade, nielen predpoklad tejto vedomosti. Tvrdenie žalovaného bolo spochybnené výpoveďou svedka Z.. W. a žalobkyne, v dôsledku čoho bola uvedená sporná skutočnosť vyhodnotená v neprospech strany žalovaného, ktorý ju tvrdil, no nepreukázal.

42. Z odborného vyjadrenia znalca N.. W., podľa odvolacieho súdu, vyplývalo, že k stočeniu kilometrov malo dôjsť v roku 2014, kedy žalobkyňa ešte nebola vlastníčkou motorového vozidla Mercedes Benz a preto pri zámene vozidiel nemusela mať o tom vedomosť (vykonaným dokazovaním vedomosť žalobkyne preukázaná nebola a preto ani uvedenie žalovaného žalobkyňou do omylu). Odvolací súd vychádzal z preukázanej hodnoty motorového vozidla Mercedes Benz vo výške 4.856 eur. Pokiaľ ide o hodnotu motorového vozidla Nissan Navara, znalec N.. W. ju bez prihliadnutia na predmetnú vadu, neuviedol. Podľa ohodnotenia znalca N.. Ž. by motorové vozidlá, bez prihliadnutia na vadu, mali približne rovnakú hodnotu. Záver odvolacieho súdu v odseku 89 rozsudku nebol svojvoľný, keďže odvolací súd dostatočne jasne a presvedčivo zdôvodnil neunesenie dôkazného bremena žalovaným ohľadom vyplatenia sumy 4.450 eur žalobkyni. V súvislosti s uplatnenou námietkou dovolateľa o pochybení odvolacieho súdu, ktorý mal aplikovať inštitút dobrých mravov a článok 5 CSP, dovolací súd poukazuje na argumentáciu odvolacieho súdu v odseku 104 dovolaním napadnutého rozsudku, v ktorom uviedol dôvody, pre ktoré v opísaných okolnostiach nevzhliadol rozpor s dobrými mravmi, či zneužitie práva. Nesprávne právne posúdenie však ani v tomto prípade nezakladá vadu zmätočnosti (porov. odsek 39 tohto rozhodnutia).

43. Napokon z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (odsek 94) vyplývalo čo je podstatné z hľadiska posudzovania neupotrebitelnosti motorového vozidla, s poukazom na závery znalca N.. Ž. (motorové vozidlo Nissan Navara nevyhovovalo pravidlám bezpečnej prevádzky na pozemnej komunikácii, v dôsledku čoho by jazdiť nemalo, aj keď bolo jazdy schopné). Súd uviedol dôvody, pre ktoré nepovažoval za preukázanú vedomosť žalobkyne o predmetnej vade (odsek 90 a odsek 92 rozhodnutia odvolacieho súdu). Vo vzťahu k poukazu žalovaného na tzv. doktrínu RAVEN pri hodnotení hodnovernosti svedeckej výpovede, ako aj na procesný postup pri rozhodovaní súdu v prípade

minimálne dvoch znaleckých posudkov s rozdielnymi závermi, dovolací súd odkazuje na už vyššie uvádzané odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu odsek 78, 79, 85, 86, 95, 100, v ktorých sa odvolací súd vysporiadal s hodnovernosťou svedkov, znalcov, ako aj s rozdielnymi závermi znalcov. Posúdenie hodnovernosti výpovede svedka na základe piatich kritérií (znakov) označenej doktríny (reputácia, schopnosť zmyslového vnímania, dopad výsledku sporu na záujem svedka, odbornosť a nezaujatosť) je implicitne zahrnuté v celkom hodnotení svedeckej výpovede súdom, bez absencie splnenia niektorého z uvedených kritérií.

44. Dovolací súd v posudzovanom prípade nezistil v postupe odvolacieho súdu, pri rozhodovaní o náhrade trov konania, také nedostatky, ktoré by odôvodňovali záver, že jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, respektíve, že odôvodnenie rozhodnutia je zmätočné. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia nevyplýva taká interpretácia ustanovenia § 255 ods. 1 CSP, ktorá by bola popretím jeho podstaty a zmyslu, či zásad, na ktorých stojí rozhodovanie o trovách konania. Skutočnosť, že žalovaný sa s názorom odvolacieho súdu nestotožnil, nepostačuje sama o sebe na prijatie záveru o porušení práva na spravodlivý proces.

45. Sumarizujúc vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že skutkové zistenia odvolacieho súdu majú oporu vo vykonanom dokazovaní, keď odvolací súd vzal do úvahy všetky rozhodujúce skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, z prednesov sporových strán a z obsahu spisu vyplynuli, následne tieto, v súlade so zásadou voľného hodnotenie dôkazov (čl. 15 CSP v spojení s § 191 CSP) vyhodnotil. Doposiaľ vykonané dokazovanie, aj podľa názoru dovolacieho súdu, dostatočne odôvodňuje závery prijaté odvolacím súdom. Dovolací súd v hodnotení dôkazov odvolacím súdom nezistil pochybenie, ktoré by bolo v extrémnom rozpore s obsahom spisu. Iba takéto pochybenie by totiž predstavovalo odňatie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

46. Žalovaný v dovolaní preto nedôvodne namietal porušenie procesných ustanovení o dokazovaní, nezohľadnením všetkých skutočností, ktoré z vykonaného dokazovania vyšli najavo a nesprávnym posúdením požiadavky na objektívne zistený a konkrétne vyjadrený záver.

47. Dovolacia námietka žalovaného týkajúca sa nesprávneho hodnotenia vykonaných dôkazov odvolacím súdom, nebola spôsobilá založiť prípustnosť dovolania. Dovolací súd v posudzovanom spore nezistil v postupe súdu nižšej inštancie pochybenia alebo vady v procese dokazovania a jeho hodnotenia, predstavujúce porušenie práva žalovaného na spravodlivé súdne konanie (t. j. závažné deficity v dokazovaní v intenzite odôvodňujúcej porušenie uvedeného práva žalovanej).

48. Dovolateľ nedôvodne namietal tiež v dovolaní porušenie zásady rovnosti strán. Obsah princípu rovnosti sporových strán sa v civilnom sporovom konaní prejavuje ako tzv. funkčná rovnosť, spočívajúca v takom procesnom postupe súdu, aby sa každej zo sporových strán umožnilo v rovnakej miere realizovať svoje procesné oprávnenia, napríklad právo navrhnúť dôkazy, vyjadriť sa k dokazovaniu či zúčastniť sa pojednávania a pod. Táto ústavná zásada zaručuje len procedurálnu rovnosť v určitom konaní, nie rovnosť v zmysle rovnakého či dokonca želaného výsledku pre každého účastníka takéhoto konania.

49. Žalovaným namietaná procesná vada riadne nezdôvodneného rozhodnutia odvolacieho súdu, taktiež nebola preukázaná.

50. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je i právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (III. ÚS 107/07). Len náležité odôvodnené súdne rozhodnutie sa stáva interpretačným nástrojom súdnej autority k zabezpečeniu spravodlivosti.

51. Podľa ústavného súdu zjavná neodôvodnenosť (arbitrárnosť) rozhodnutia všeobecného súdu je

najčastejšie daná rozporom súvislosti právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov, s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky musia pritom dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy (II. ÚS 302/2019-44 z 20. februára 2020, ods. 17).

52. Dovolací súd, dbajúc na to, že aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, konštatuje, že v prejednávanej veci obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP.

53. Dovolateľ namietanú nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť rozsudku odvolacieho súdu vzťahoval na ním vyššie uvádzané nedostatky v procese dokazovania a hodnotenia dôkazov.

54. Dovolací súd nezistil, že by v posudzovanej veci išlo o prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces. Odvolací súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uvádza, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalovaného, ako aj žalobkyne, zhrnutie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov strán, jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, v čom rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne, a v čom nie. Dopĺňa aj ďalšie dôvody, najmä v reakcii a za účelom vysporiadania sa s podstatnými odvolacími námietkami strán konania.

55. Nedostatky odôvodnenia súdneho rozhodnutia musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v článku 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 336/2019). Svojvôľa (arbitrárnosť) sa v zásade môže prejavovať v dvoch podobách: ako procesná svojvôľa, teda hrubé alebo opakované porušenie zásadných ustanovení právnych predpisov, upravujúcich postup orgánu verejnej moci, alebo ako hmotnoprávna (meritórna) svojvôľa, teda extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie veci a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). O arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide aj vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06), čo nebol daný prípad.

56. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán, vrátane ich dôvodov a námietok. Preto skutočnosť, že žalovaný sa s názormi odvolacieho súdu nestotožňuje, sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti súdnych rozhodnutí.

57. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, preto je dovolanie žalovaného v tejto časti procesne neprípustné, čo je dôvodom na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

58. Dovolací súd dospel k rovnakému záveru aj vo vzťahu k dovolateľom namietanej vade v zmysle § 420 písm. f) CSP voči výroku o náhrade trov konania. Rozhodovacia prax dovolacieho súdu (napr. 4Cdo/155/2020, 2Cdo/89/2020, 9Cdo/68/2021) sa ustálila na závere, že za rozhodnutie, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí, možno považovať aj rozhodnutie odvolacieho

súdu, ktorým rozhodol o nároku na náhradu trov konania s konečnou platnosťou, a preto je preskúmateľné v dovolacom konaní v zmysle § 420 CSP (I. ÚS 387/2019, I. ÚS 275/2018).

59. Odvolací súd výrokom III. rozhodol o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, ako aj o trovách odvolacieho konania, z dôvodu zmeny rozhodnutia súdu prvej inštancie (§ 396 ods. 2 CSP). Aplikovaním zásady úspechu (§ 255 ods. 1 CSP) rozhodol o nároku žalobkyne na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu, pretože výška plnenia (peňažnej náhrady za motorové vozidlo Mercedes Benz), závisela od odborného vyjadrenia znalca, čo predstavuje situáciu obdobnú prípadu, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku. Svoj záver podporil odvolací súd rozhodnutím Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 56/2017 z 8. februára 2017, v ktorom bol vyslovený názor, že hoci nepatrný úspech už Civilný sporový poriadok nepozná (a preto sa pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov podľa Civilného sporového poriadku zohľadňuje každý neúspech), ani nová právna úprava nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní o nárokoch na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu.

60. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (o trovách konania) má podľa názoru dovolacieho súdu zákonom vyžadované náležitosti (§ 393 CSP), vrátane odkazu na ustálenú rozhodovaciu prax (do ktorého pojmu treba zahrnúť aj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, porov. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/129/2017). V zmysle jej záverov dotknutá právna úprava nie je striktné založená len na miere úspechu a neúspechu strany v konaní, ale je možné zohľadniť aj závislosť rozhodnutia o výške plnenia od znaleckého posudku či úvahy súdu (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 225/2020, sp. zn. I. ÚS 24/2021 a sp. zn. II. ÚS 397/2020, sp. zn. III. ÚS 475/2018). Koncepcia dokazovania (§ 206 a § 207 CSP) pritom počítá s obidvoma dôkaznými prostriedkami (odborné vyjadrenie a znalecký posudok), v prípade posudzovania odborných otázok (kritériom rozlíšenia je ich zložitosť).

61. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, na základe akej úvahy dospel odvolací súd k záveru, že v danom prípade bolo potrebné aplikovať zásadu úspechu, bez zaťaženia strany procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu na základe znaleckej činnosti (odborného vyjadrenia). Dovolací súd sa ďalej pridŕžiava a odkazuje na vyššie uvedené závery, týkajúce sa nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti rozhodnutia, ktoré nedostatky v posudzovanej veci zistené neboli. Argumentácia žalovaného o neprihliadnutí odvolacím súdom na osobitosti daného sporu v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nebola opodstatnená. Namietaná skutočnosť, že žalobkyňa neupozornila a zamlčala údaje o stočených kilometroch na vozidle Mercedes Benz preukázaná nebola (odsek 87 rozhodnutia odvolacieho súdu). Vo vzťahu k poukazu žalovaného na nesprávne uvedený údaj o roku výroby vozidla Mercedes Benz žalobkyňou, je dôvodné uviesť, že žalovaný až v dovolacom konaní tvrdil, že rokom výroby motorového vozidla Mercedes Benz je kalendárny rok 2006, pričom v prvoinštančnom konaní tvrdenie žalobkyne nerozporoval (ods. 85 rozhodnutia odvolacieho súdu). Hodnota motorového vozidla Mercedes Benz bola predmetom odborného posúdenia znalcov, s odlišným záverom v odborných vyjadreniach (ods. 86 rozhodnutia odvolacieho súdu), v dôsledku čoho tvrdenie žalovaného o nadhodnotení vozidla žalobkyňou nemohlo obstať. Je potrebné dodať, že nesprávne právne posúdenie veci vadu zmätočnosti (v zmysle § 420 písm. f) CSP) nezakladá (R 24/2017), ktorý záver považuje za ústavnoprávne akceptovateľný i ústavný súd (I. ÚS 61/2019).

62. Vzhľadom na žalovaným namietanú vadu zmätočnosti (§ 420 písm. f) CSP), nebolo možné zaoberať sa dovolacou argumentáciou právneho posúdenia a aplikácie ustanovenia § 256 ods. 2 CSP (regulujúceho rozhodovanie o trovách, ktoré by inak neboli v priebehu konania vznikli a ktoré nesúvisia s riadnym vedením sporu, napr. zmarenie pojednávania stranou konania, nadbytočný návrh na vykonanie dôkazu a pod). Podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu, prostredníctvom vady zmätočnosti nemožno namietat nesprávne právne posúdenie veci (R 24/2017, 1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018).

63. Dovolateľ prípustnosť podaného dovolania vyvodzoval aj z § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP.

64. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

65. Podľa § 422 ods. 1 písm. a), ods. 2 CSP dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada. Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

66. V danom prípade uskutočneniu meritorneho dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia bránilo ustanovenie § 422 ods. 1 písm. a) CSP. Aplikácia ustanovenia § 422 ods. 1 písm. b) CSP neprichádzala v prejednávanej veci do úvahy, keďže nešlo o spor s ochranou slabšej strany. V prejednávanej veci je predmetom dovolacieho konania pohľadávka vo výške 4.856 eur, pričom desaťnásobok minimálnej mzdy ku dňu podania žaloby na súde prvej inštancie (v roku 2019), je 5.200 eur (§ 1 písm. a/ nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 300/2018 Z. z., ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy na rok 2019). Z uvedeného vyplýva, že výška predmetu dovolacieho konania neprevyšuje zákonom stanovenú hranicu majetkového cenzu, obmedzujúceho prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP pri peňažnom plnení (ratione valoris), preto je prípustnosť dovolania žalovaného v zmysle § 422 CSP vylúčená.

67. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovaného, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, odmietol (§ 447 písm. c) CSP).

68. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP. Podľa zásady úspechu strany v dovolacom konaní (§ 255 ods. 1 CSP) má žalobkyňa voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

69. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.